

VÁCLAV HAVEL A LITERATURA

Obsahový cíl:

- Žák pozná a jednoduše popíše obrazové básně.
- Žák se seznámí s dílem Antikódy a Dopisy Olze od Václava Havla.
- Žák se seznámí s osobností Václava Havla a s jeho dílem.
- Žák napíše krátký osobní dopis.

Jazykový cíl:

- Žák popisuje / na základě popisu reprodukuje obrazové básně (typogramy) Václava Havla v aktivitě Skrytý popis.
- Žák diskutuje se spolužáky.
- Žák sám vytváří typogram povolání – používá slova jako obrazový materiál.
- Žák doplňuje/vybírá správná slova do textu.
- Žák odpovídá na otázky k textu.
- Žák píše osobní dopis kamarádovi.

Slovní zásoba:

Čtverec, trojúhelník, sloupec, řádek, písmeno, kříž, nad/pod/mezi/uprostřed, povolání, typogram/kaligram/obrazová báseň; obraz, kód, mluvčí, drama, absurdní divadlo, esej, dopis, experimentální poezie, autor, oslovení, rozloučení, podpis

Jazykové struktury:

nad/pod/mezi/uprostřed je..., vypadá jako..., narodil se/zemřel, byl prvním/posledním prezidentem, kritizoval..., sledoval..., prosazoval..., byl odsouzený, měl vliv na..., proslavil se..., pozdravujte..., stýská se mi, ...trvalo..., dorazil..., navštívil..., přesunu, obdivuju, Mějte se krásně

Dostupné z portálu www.inkluzivniskola.cz, vytvořeného společností META, o.p.s. za finanční podpory Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Provoz portálu je spolufinancován z prostředků Evropského fondu pro integraci státních příslušníků třetích zemí.

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Popis lekce: Václav Havel a literatura

1. Citáty

- Do skupin/dvojic rozdáme rozstříhané citáty (viz níže). Úkoly pro skupiny:
 - o Rozstříhané citáty řekly 2 osoby. Rozdělte citáty do dvou skupin podle jejich obsahu.
 - o Se kterými citáty souhlasíte?
 - o Kdo mohl říct tyto věty? (postupně dojdeme ke jménu V. Havla)

2. Co víte o Václavu Havlovi?

- Společný brainstorming (na tabuli, flipchartový papír...)
- Video: <https://www.youtube.com/watch?v=KRDzrYqzv0I> (Václav Havel ve 29 vteřinách)
- Co byste přidali k brainstormingu podle videa?

3. Možnosti vyjádření

- My jsme se tu o VH vyjádřili slovy (brainstorming)
- Jak jinak můžeme něco říct, než jen slovy? Jak se můžu vyjádřit jinak? (ústní brainstorming – někdo pravděpodobně řekne obraz/vizualizace/malba apod.)

4. Typogram: Nálada

- Ukážeme žákům typogram VH „Nálada“ (viz níže)
 - o Co vám to připomíná?
 - o Co v tom vidíte?
 - o Jak se autor cítil?
 - o Jaká to může být nálada?
- Spisovatelé se mnohdy vyjadřovali i jinak než jen písmem. Stejně tak i VH. A to si právě teď ukážeme:

5. PL pro žáky – slovní zásoba (čtverec, trojúhelník, řádek, sloupec, nad, pod, mezi, uprostřed, slovo, písmeno, kříž)

6. Aktivita „Skrytý popis“

- Žáky rozdělíme do dvojic
- Jeden z dvojice nesmí vidět obsah listu – ten dostane na záda nalepený jeden list s obrázkem (viz níže) – i více dvojic může mít stejný obrázek
- Druhý z dvojice sedí za žákem s obrázkem na zádech, popisuje slovy, co je na obrázku
- Žák s listem na zádech musí podle instrukcí spolužáka „překreslit“ obrázek do PL před sebou
- Ve výsledku by měl výtvar žáka odpovídat obrázku, který má připevněný na zádech
- **Používejte slovní zásobu z PL + „vypadá jako...“**

7. Rozbor obrázku/typogramu

- Když mají dvojice hotové překreslení obrázku, dostanou další zadání úkolu (napsat na tabuli):
 - o **Co v obrázku vidíte?**
 - o **Co obrázek asi znamená?**
 - o **Vymyslete název obrázku.**
- Po zpracování úkolu všemi dvojicemi dostane každý žák svou tabulku s jednotlivými básněmi, kam si zapisuje svoje postoje a interpretace (viz níže)
- Dále se jednotlivé obrázky promítnou na tabuli a každá dvojice představí své závěry (každý z dvojice musí promluvit)
- Každý by si měl do tabulky zapsat, co mu báseň připomíná, co ho k ní napadá – učitel může vyvolat nějakého žáka, aby řekl nahlas, co si zapsal
- Ke každé básni lze doplnit originální název (po prezentaci dvojic):
 - A. Bariéra
 - B. Kult osobnosti
 - C. Kult osobnosti / Svoboda
 - D. Filozof
 - E. Vazby
 - F. Člověk
 - G. Člověk
 - H. Život
- Na závěr otázka: **Bylo těžké porozumět obrazové básni? Proč?**

8. Další úkoly z PL (od str. 2)

PŘÍLOHY:

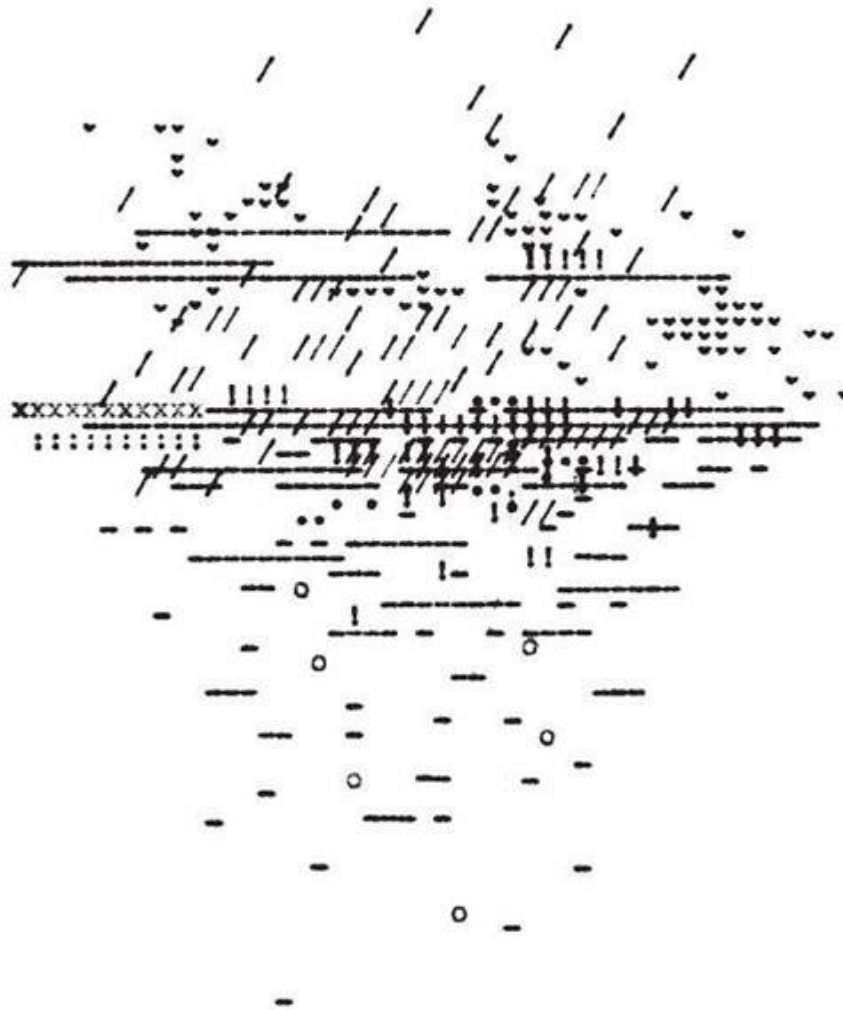
Citáty k rozstříhání:

a. Prezident se neptá, zda smí pozvat... Prezident zve, pane prezidente.
b. Pravda a láska musí zvítězit nad lží a nenávisť!
c. Naděje je stav ducha, který dává smysl našemu životu.
d. Za celý svůj život jsem se nesetkal s blbějším a závistivějším stvořením, než je český novinář.
e. Lhostejnost k druhým a lhostejnost k osudu celku je přesně tím, co otevírá dveře zlu.
f. Nejlepší cestou k vlastnímu neštěstí je zakrývat si oči před neštěstím jiných.
g. Každé lidské utrpení se týká každé lidské bytosti.
h. Smrt abstinentům a vegetariánům.
i. Tahle země je naše. A tahle země není a ani nemůže být pro všechny.
j. Člověk by se měl chovat tak, jak si myslí, že by se měli chovat všichni.

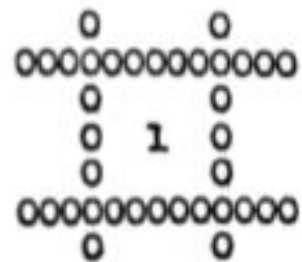
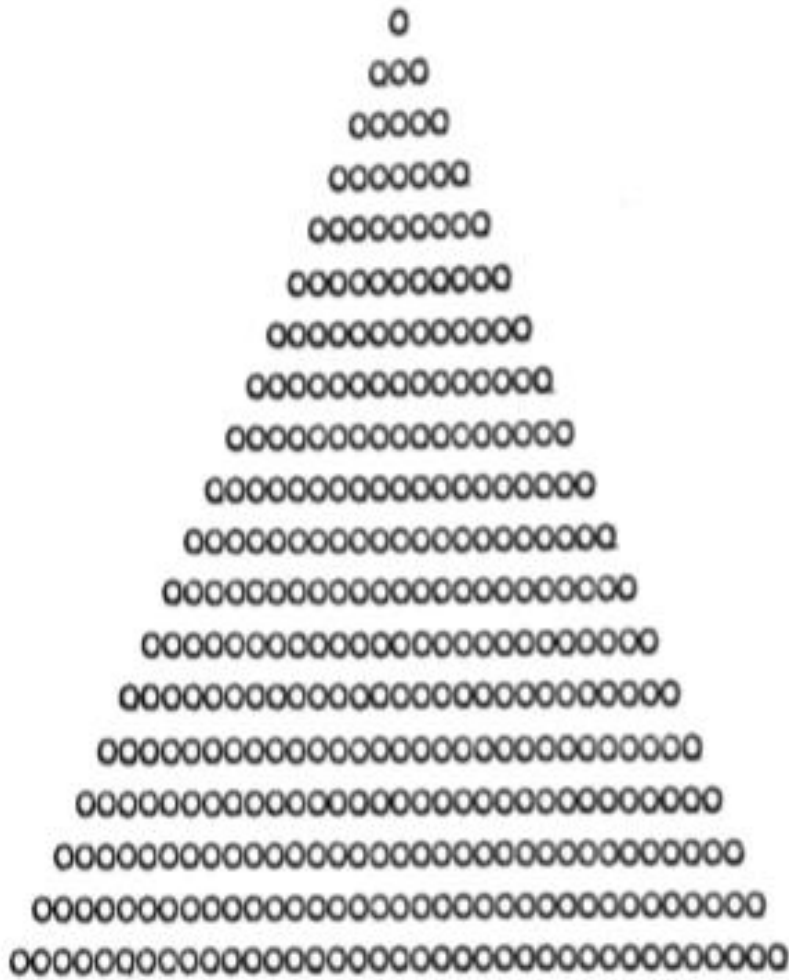
a. Prezident se neptá, zda smí pozvat... Prezident zve, pane prezidente.
b. Pravda a láska musí zvítězit nad lží a nenávisť!
c. Naděje je stav ducha, který dává smysl našemu životu.
d. Za celý svůj život jsem se nesetkal s blbějším a závistivějším stvořením, než je český novinář.
e. Lhostejnost k druhým a lhostejnost k osudu celku je přesně tím, co otevírá dveře zlu.
f. Nejlepší cestou k vlastnímu neštěstí je zakrývat si oči před neštěstím jiných.
g. Každé lidské utrpení se týká každé lidské bytosti.
h. Smrt abstinentům a vegetariánům.
i. Tahle země je naše. A tahle země není a ani nemůže být pro všechny.
j. Člověk by se měl chovat tak, jak si myslí, že by se měli chovat všichni.

Správné řešení: Václav Havel: b, c, d, f, g, j

N Ā L A D A

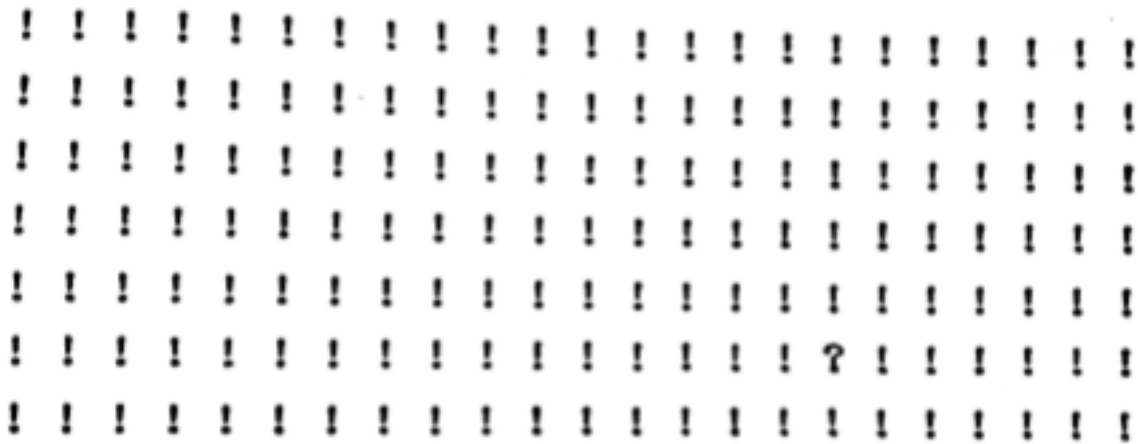
B.

C.

S V O B O D A S V O B O D A
S V O B O D A S V O B O D A
S V O B O D A S V O B O D A

D.

E.

a n i d o R
n O
í ... on D
d I
o N
r o d i n A

R o d i n a
O n
D ona... i
I d
N o
A n i d o r

F.

N Á Z O R Y
Á R
Z ělo O
O Z
R Á
Y R O Z Á N

F U N K C E
U C
N věk K
K N
C U
E C K N U F

G.

Život Život Život
Život Život Život
Život Život Život
Život Život Život
Život Život Život Život Život
Život Život Život Život Život
Život Život Život Život Život
Život Život Život
Život Život Život
Život Život Život
Život Život Život
Život Život Život
Život Život Život
Život Život Život
Život Život Život
Život Život Život
Život Život Život

H.

Co vás napadá k těmto obrazovým básním? Jak vypadají? Co znamenají?

<p>A.</p>	<p>B.</p>	<p>C.</p>	<p>D.</p>
------------------	------------------	------------------	------------------

<p>E.</p>	<p>F.</p>	<p>G.</p>	<p>H.</p>
------------------	------------------	------------------	------------------

Použité zdroje:

- HAVEL, Václav. *Antikódy*. Praha: Odeon, 1993. ISBN 80-207-0442-6.
- HAVEL, Václav. *Dopisy Olze (Spisy/5)*. Vyd. 1. (celkově páté). Praha: Torst, 1999. ISBN 80-7215-091-X.

Obrázky:

- David Sedlácký - Václav Havel, bývalý prezident České republiky [cit. 2018-10-30]. Dostupný pod licencí CC BY-SA 3.0 na WWW:
<https://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:V%C3%A1clav_Havel_2008.jpg>
- [cit. 2018-10-30] Dostupné pod licencí Public domain a Creative Commons na WWW:
<https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Guillaume_Apollinaire_-_Calligramme_-_Cheval.png>
<https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Guillaume_Apollinaire_-_Calligramme_-_Po%C3%A8me_du_9_f%C3%A9vrier_1915_-_Reconnais-toi.png>
<<https://de.wikipedia.org/wiki/Datei:EAN-13-5901234123457.svg> >